

Kadernota redesign : FOD Sociale Bescherming

Statuut van onderhavig document

De voorliggende nota vormt een kader voor de reorganisatie van de FOD Sociale Zekerheid en de toenadering met de POD Maatschappelijke Integratie, om een nieuwe FOD te creëren, met name de “FOD Sociale Bescherming”.

Het gaat om een startpunt voor de verschillende betrokken administraties, die de opdracht krijgen om de redesign verder uit te tekenen en uit te voeren samen met de beleidscellen. Dit document is dus niet definitief en moet verder evolueren.

Het doel is in het najaar een overlegde nota voor te leggen aan de Ministerraad. Deze nota zal de punten omvatten die ook in de voorliggende nota aangehaald worden:

- Missie
- Visie
- Structuur van de nieuwe FOD en een tekening hiervan
- Voorwaarden voor de redesign
- Personeelsaanpak
- Procedure en op te richten werkgroepen
- Timing

Regeerakkoord

Het regeerakkoord voorziet een ambitieuze redesign van de federale overheid en stipuleert dat de POD's opgeheven worden in het kader van de structuurhervormingen en optimalisatie van de federale administraties (punt 8.1.5. op pg 172).

De Ministerraad belastte de bevoegde regeringsleden er op 3 juli 2015 mee om een integratievoorstel voor de programmatorische federale overheidsdiensten voor te leggen.

Op de Ministerraad van 10 november 2016 werd het volgende genotifieerd :

“Overdracht van volgende diensten van de “DGI” naar de RSVZ;

- de inspectiediensten

- de Commissie voor vrijstellingen en

- de kleine bevoegdheid aangaande de van toepassing zijnde wetgeving (uitzonderingsartikel)

In dit schema, wordt de DG ZS geacht om te verdwijnen. De FOD zal dus bevoegd blijven voor wat betreft de “SSTI” (zonder onderscheid tussen loontrekkenden/ zelfstandigen) voor:

• de coördinatie van de financiële fluxen van de 2 algemene directies (cf. alternatieve financiering, klassieke dotatie en evenwicht dotatie) ;

- *Internationaal : de onderhandelingen tot en het afsluiten van de bilaterale akkoorden + al hetgeen het niveau EU overstijgt ;*
  - *de steun (support) aan de politiek (opmaak van teksten, het actuaariaat, de coördinatie van de wetgevende teksten, de parlementaire vragen, de dossier voor de Ministerraad,...) en de transversale bevoegdheden;*
  - *de coördinatie van de beheersovereenkomsten ;*
  - *de controle op de OISZ (cf. Regeringscommissarissen)*
- Dit houdt dus een co-voogdij in van de minister voor de zelfstandigen op deze diensten.”*

Samenvatting van het voorstel

Deze nota betreft de hervorming van de FOD Sociale Zekerheid, die herdoopt wordt naar de FOD Sociale Bescherming.

De nieuwe FOD sociale bescherming heeft twee centrale doelstellingen: sociale verzekering en armoedebestrijding. Hiertoe werkt zij op 2 essentiële instrumenten: de sociale zekerheid en de sociale bijstand.

De POD Maatschappelijke Integratie zal geïntegreerd worden binnen deze nieuwe FOD, waarbij het luik armoedebestrijding één van de nieuwe pijlers van de FOD wordt en het luik maatschappelijke integratie samen met de DG HAN de pijler sociale bijstand zal uitmaken.

De krachtlijnen van het voorstel zijn:

- Synergiën tussen de sociale zekerheid- en sociale bijstandsstelsels
- Samenhang van de stelsels van de sociale bijstand
- Transversale beleidsvoorbereiding
- Transversaal armoedebestrijdingsbeleid
- Efficiëntiewinsten door het delen van ondersteunende diensten

Visie

Een sociale bescherming creëren voor elke burger met als doel:

- Ontwikkelen van een globale visie en missie inzake sociale bescherming, met respect voor de specificiteiten van elk beleidsdomein
- Betere samenhang van de diensten en van de wetgeving bij de sociale bijstand (bijvoorbeeld op vlak van toegangscriteria, berekeningswijze van de inkomsten en sociaal onderzoek)
- Een betere dienstverlening aan de burger/eindgebruiker

De missie van de FOD sociale bescherming wordt opgebouwd rond 2 centrale doelstellingen: verzekering tegen sociale (of 'levens-)risico's en de bestrijding van de armoede. Deze beide doelstellingen kennen een zekere verwevenheid, maar hebben toch een eigen finaliteit. De sociale zekerheid en de bijstand zijn cruciale (doch niet de enige) systemen om deze doelstellingen te

realiseren, met dien verstande dat de sociale zekerheid vooral op het verzekeringsprincipe gericht is, en de bijstand meer op armoedebestrijding.

Bijstand en sociale zekerheid dienen voorwerp uit te maken van een gezamenlijke, strategische, analyse, die echter de specificiteit van beide systemen en de verschillen in doelstelling niet uit het oog mag verliezen. Deze relatie wordt ook gereflecteerd in de structuur van de FOD.

De sociale zekerheid is een sociaal verzekeringsstelsel waarbij men rechten opbouwt en die via het herverdelingsaspect een impact heeft op armoede bestrijding.

De sociale bijstand is het residuaire systeem dat gefinancierd wordt door de federale overheid, dat voornamelijk gericht is op armoedebestrijding

De pijler armoede bestrijding is echter breder dan enkel de sociale bijstand, dit behelst ook het transversale beleid rond armoedebestrijding, met name de coördinerende rol die momenteel opgenomen wordt door de POD Maatschappelijke Integratie, die het federaal plan armoedebestrijding van de federale overheid en het federaal netwerk van armoedeambtenaren beheert en opvolgt.

1) Sociale verzekering

Met zijn kennis en expertise ondersteunt de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid alle actoren van de sociale zekerheid in het kader van de uitwerking, voorbereiding en evaluatie van het sociaal beleid, zowel wat de werknemersregeling als wat de zelfstandigenregeling betreft, met behoud van hun bijzonderheden en de specificiteit van de beide systemen.

Door de coördinatie van activiteiten, de uitvoering van onderzoeken, het lanceren van studies, de analyse van gegevens en de uitwerking van de regelgeving ondersteunt de FOD de beleidsmakers, de sociale partners en de andere instellingen van sociale zekerheid. Dit gebeurt in een sfeer van partnerschap en gemeenschappelijk projectbeheer. Zo helpt de FOD de beleidsmakers correcte beslissingen te nemen om de sociale bescherming te verbeteren.

De FOD vertegenwoordigt de Belgische sociale zekerheid tegenover buitenlandse partners en de supranationale instellingen en promoot en verdedigt ons sociaal model.

2) Sociale bijstand

Binnen de sociale bijstand zijn er op federaal niveau drie pijlers met daaraan verbonden de volgende minimumuitkeringen: de tegemoetkoming voor gehandicapten, het (equivalent) leefloon en de inkomensgarantie voor ouderen.

De stelsels van de sociale bijstand werken vaak aansluitend en zelfs aanvullend op elkaar: leefloners en gehandicapten schakelen bij hun pensioenleeftijd over naar de inkomensgarantie

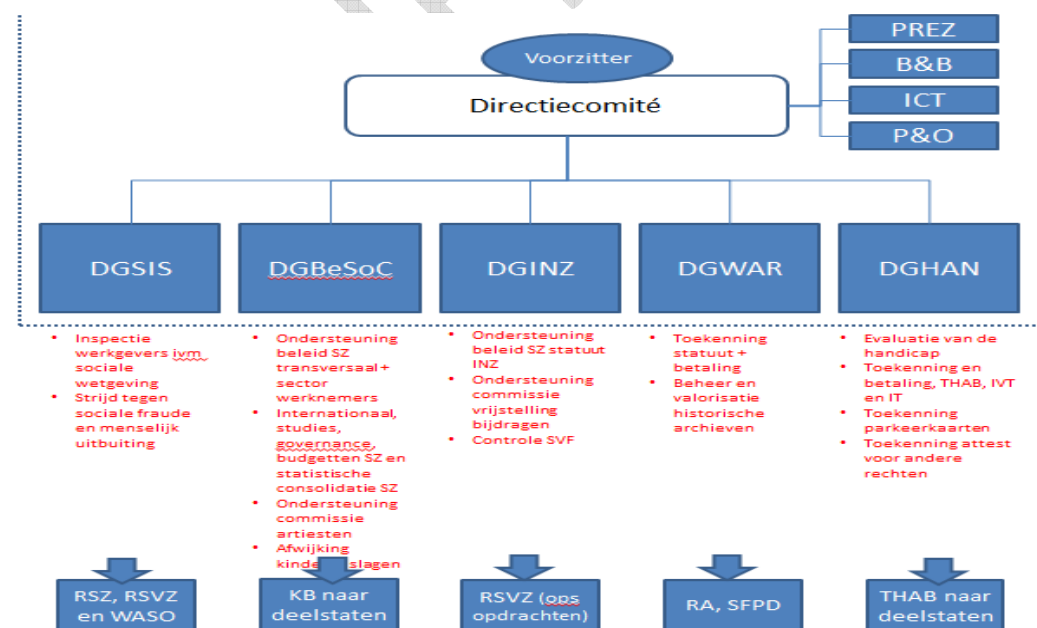
voor ouderen, gehandicapten gaan naar het OCMW om hulp te krijgen bij het indienen van hun aanvragen, om periodes zonder uitkering te overbruggen (bijvoorbeeld voor hun 21ste levensjaar) of om het verschil tussen hun uitkering en het leefloon te laten bijpassen,... Er is echter eveneens een tendens van divergentie in de regelgeving, bijvoorbeeld in de toekenningscriteria. Wijzigingen in de ene sector hebben vaak effecten in de andere.

De POD Maatschappelijke Integratie integreren in de toekomstige FOD Sociale Bescherming, waar ook de DG Personen met een Handicap zich bevindt, zal een meerwaarde hebben voor de Belgische Staat en vooral de burger en zal de weg openen naar een betere samenhang van de stelsels van de sociale bijstand en de sociale zekerheid.

3) Armoedebestrijding

Door het armoedebestrijdingsbeleid onder te brengen in de nieuwe FOD, zal de coördinerende en beleidsvoorbereidende rol van de betreffende dienst verder uitgebouwd worden en meer zichtbaarheid krijgen. Het beleid zal geïntegreerd worden binnen een cel die onder de bevoegdheid valt van de minister die armoedebestrijding in zijn bevoegdheden heeft. Op die manier zal zowel binnen de verschillende beleidsdomeinen van de FOD (Maatschappelijke Integratie, beleid voor personen met een handicap, beleidsvoorbereiding sociale zekerheid van zelfstandigen en van werknemers) het armoedeaspect binnen gebracht worden, alsook de brug worden geslagen naar de OISZ en de andere overheidsdiensten.

Huidige situatie (AS IS)

Voorstel (TO BE)

FOD Sociale Bescherming met twee poten :

- 1) Een dienst sociaal beleid:: sociale bescherming van de burger verzekeren via de sociale zekerheid, de bijstand en armoedebestrijding
  - Dubbele doelstelling : rechtstreeks mobiliseerbare ploegen voor hervormingen/beleid sociale Ministers en Staatssecretarissen en coördinatie (transversale) uitdagingen op **lange termijn** ;
  - Opdrachten : rechtstreekse ondersteuning aan kabinetten, juridische ondersteuning, toekomststudies, ontwikkeling van een globale visie rond de samenhang van sociale bijstand en sociale zekerheidsstelsels, budgettaire consolidatie en simulatie, internationale vertegenwoordiging, statistische consolidatie en simulatie, ondersteuning overleg met sociale partners, stakeholders en/of deelstaten, Ondersteuning aan administratieve efficiëntie van de sociale zekerheid (BOCA, algemene ondersteuning minister over OISZ), relatie met de OISZ en andere departementen en bevoegdheidsniveaus.).
- 2) Twee diensten voor het beheer van de sociale rechten/dienstverlening die onder de rechtstreekse verantwoordelijkheid van de Federale Regering vallen
  - 2 onderdelen: beheer dienstverlening aan personen met een handicap en maatschappelijke integratie
  - Dubbele doelstelling : snelle en correcte dienstverlening en snelle/correcte informatie aan belanghebbenden
Beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering in synergie met de stafdienst sociaal beleid

Daarnaast zal een overkoepelende ondersteunende dienst bevoegd zijn die de diensten van de voorzitter, de dienst budget en beheer, ICT en P&O omvatten. Zij werken ondersteunend voor de diensten hierboven beschreven.

De samenhang van de verschillende pijlers (zoals besproken in het punt visie) dient weerspiegeld te worden in de structuur van de nieuwe organisatie. Dit betekent onder meer dat de dienst sociaal beleid voor de beleidsvoorbereidende aspecten directe link moet hebben met de uitvoeringsdiensten, nl de 2 diensten Sociale bijstand (DG HAN en DG MI), de OISZ en ook met andere departementen en bevoegdheidsniveau 's.

Voordelen

- Geïntegreerde aanpak qua sociale beleidsondersteuning
  - Behoud specificiteiten van de 3 “sociale” beleidsdomeinen van de Federale regering : sociale verzekering, sociale bijstand en armoedebestrijding
  - Versterking capaciteiten voor persoonlijke ondersteuning aan iedere bevoegde Minister en/of Staatssecretaris
  - Integratie op niveau van instrumenten/methodologieën/processen
  - Synergie op niveau van de beleidsexperten

- Mogelijkheid tot transversaal denken en toekomstige uitdagingen transversaal aan te pakken
- Versterking capaciteiten voor modernere organisatie
  - Administratieve vereenvoudiging
  - Efficiëntiewinsten, zowel door interne synergiën voor het delen van de transversale diensten en beschikbare IT als extern met lokale partners, zoals de OCMW's
  - Duidelijke business-diensten met homogene processen en opdrachten
  - Toekomstperspectief voor het personeel van beide instellingen
  - Integratie/versterking staffuncties met subsidiariteitsprincipe op drie niveaus : responsabilisering business voor specifieke functies (communicatie, IT applicatie), integratie op FOD niveau en synergie met andere organisaties

Voorwaarden:

- Beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering gaan hand in hand, binnen alle stafdiensten, de samenhang wordt in de organisatiestructuur verankerd.
- Behoud van kernprocessen, die eigen zijn aan de specifieke beleidsmateries in de 'uitvoerende stafdiensten zodat de dienstverlening gegarandeerd blijft (budget, IT-processen voor de cliënten)
- Uitwerking en uitvoering van de redesign door de betreffende administraties zelf
- Externe begeleiding van een onafhankelijk adviesbureau
- Oprichting van een stuurcomité met vertegenwoordiging van de beleidscellen
- Efficiëntiewinsten die dankzij de redesign gerealiseerd worden, blijven ter beschikking van de administratie

Personeel

- De toenadering van de administraties zal geen aanleiding geven tot enig ontslag of verlies van betrekking
- De competenties van elk personeelslid zullen gerespecteerd worden
- Graden en weddeschalen worden behouden. Er zal bovendien gestreefd worden naar een evenwicht van niveau's en graden tussen de verschillende stafdiensten, om tot een coherente personeelsstructuur en –hierarchie te komen. Er zal hiertoe een inventaris opgemaakt worden van de bestaande personeelsbestanden, alsook een budgettaire raming
- Tijdens de overdracht en de hervorming zal er bijzondere aandacht besteed worden aan het informeren en betrekken van de medewerkers en de vakbondsorganisaties

Timing

De integratie moet een feit zijn tegen eind 2018, wanneer de POD Maatschappelijke Integratie verhuist naar de Finance Tower (voorzien voor september 2018).

De volgende procedure en timing worden voorgesteld voor de eerste fase van de redesign:

- 26/10/2017: Overmaken van deze nota aan de verschillende betrokken administraties

- 26/10/2017: Communicatie aan het personeel van de betrokken administraties (intentieverklaring)
- Week van 13/11/2017: meeting tussen de administraties en de beleidscellen
- dec/2017: Voorleggen kadernota aan de Ministerraad voor principebeslissing
- nov/2017: Opstart stuurcomité met vertegenwoordiging van de beleidscellen
- nov/2017 Opstart van verschillende werkgroepen, bvb:
  - Juridische aspecten
  - Budget
  - HR
  - Organisatiestructuur
  - Verhuis
  - Change

CONFIDENTIAL